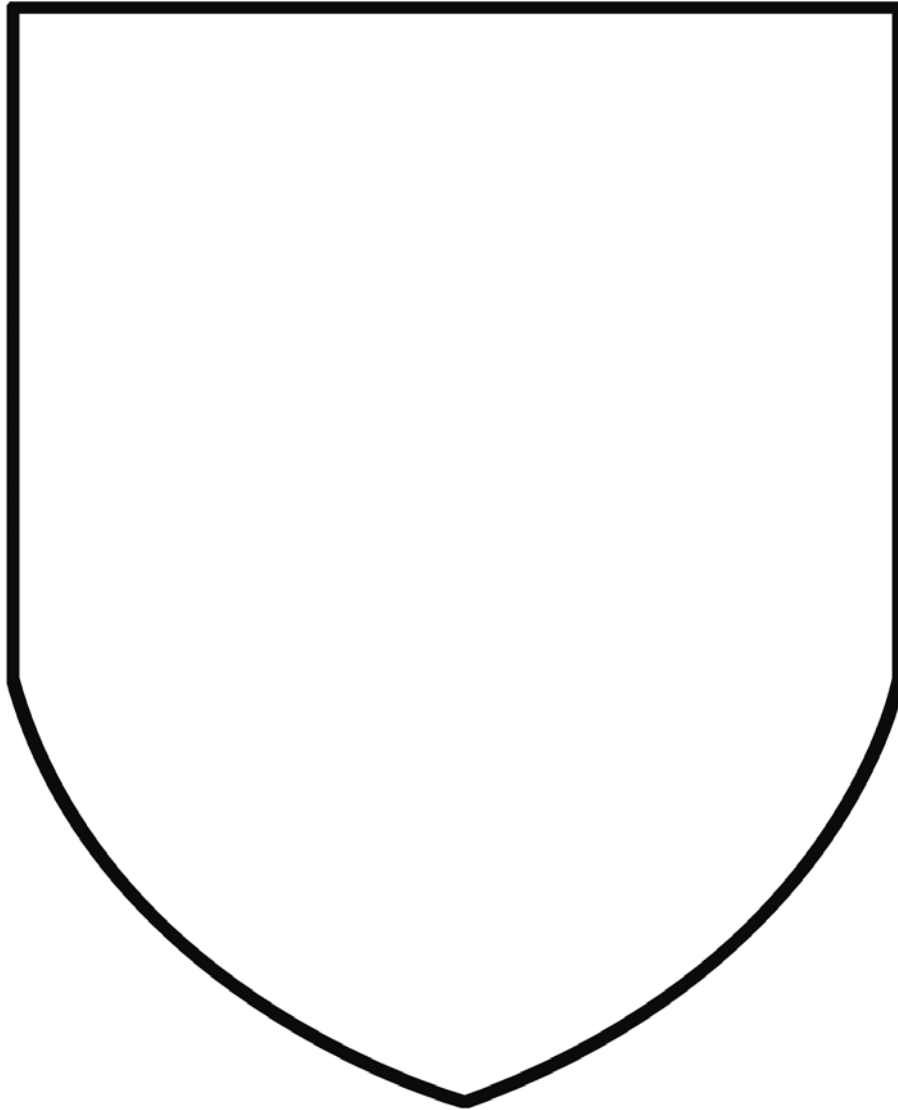

Yn y llyfr, ar dudalen 15,
mae arfbais Owain Glyndwr.

Beth am wneud arfbais i chi eich hun?

Coch a melyn ydy arfbais Owain Glyndwr.
Pa liw/liwiau sy yn eich arfbais chi?

Mae pedwar llew ar arfbais Owain Glyndwr.
Beth sy ar eich arfbais chi?

Pwy adeiladodd y cestyll - y Cymry, y Normaniaid neu'r Saeson?
Pryd cafodd y cestyll eu hadeiladu?

	Pwy?	Pryd?
Castell Dolwyddelan		
Castell Harlech		
Castell Cydweli		
Castell Penfro		
Castell Conwy		
Castell Caerffili		

Ysgrifennwch frawddeg am un o'r cestyll.

Castell _____

Mae'r brawddegau wedi cymysgu.
Tynnwch linell rhwng y rhannau
sy'n gwneud brawddeg.
Mae'r brawddegau yn y llyfr.
Mae un frawddeg wedi ei gwneud.

Mae castell Dolwyddelan yn Eryri . . .

. . . ac roedd e'n rheoli llawer o Gymru.

. . . yn erbyn y Normaniaid.

Roedd Llywelyn ab Iorwerth yn dywysog pwysig . . .

. . . i ymladd yn erbyn y Cymry.

. . . ar bwys mynydd Moel Siabod.

. . . ac wedyn yn Harlech.

Adeiladodd Edward y Cyntaf ei gestyll . . .

Arweiniodd Gwenllïan y Cymry . . .

Galwodd Owain Glyndwr senedd ym Machynlleth . . .

Holiadur cestyll

Enw _____

Dosbarth _____

**Mae chwech o gestyll yn y llyfr.
Pa un ydych chi'n hoffi orau?**

Rydw i'n hoffi Castell _____, achos

Dydw i ddim yn hoffi Castell _____, achos

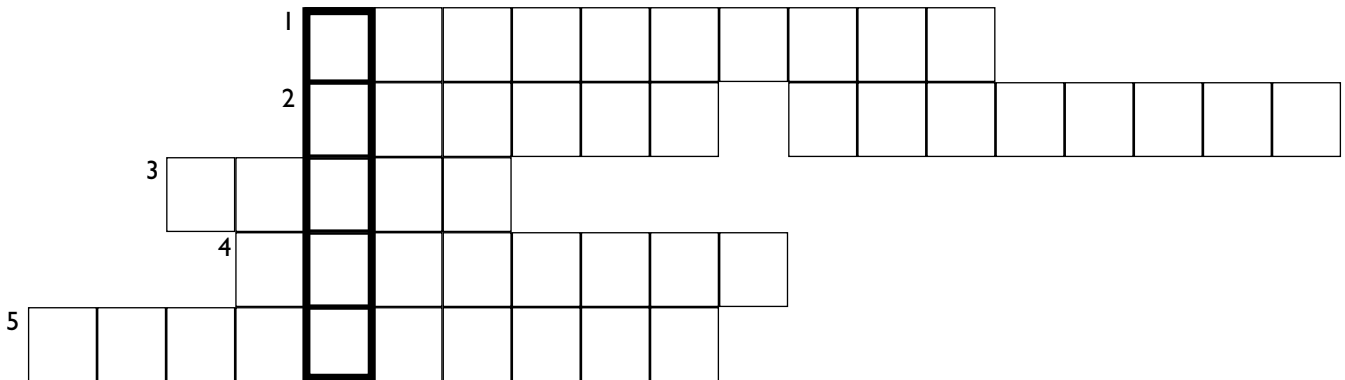
**Mae pobl ddiddorol yn y llyfr hefyd.
Pwy ydych chi'n meddwl sy'n ddiddorol?**

Rydw i'n meddwl bod _____ yn ddiddorol, achos

Atebwch y cwestiynau yn y cwis.
Mae'r atebion yn dod o'r llyfr.

Cliwiau

- 1 Pa fath o gastell ydy Castell Harlech?
- 2 Pwy oedd wedi ymosod ar Gastell Caerffili?
- 3 Ble roedd Harri Tudur wedi cael ei eni?
- 4 Pwy oedd wedi cael ei lladd yng Nghydsweli?
- 5 Pa gastell sy ar bwys Moel Siabod?

Edrychwch yn y bocs hir.
Pa gastell sy yn y bocs hir?

_____

Cestyll Cymru – Geiriau newydd I

adeiladu – *to build*

adeiladodd – *built*

**agen saethu –
*arrow slit***

**agennau saethu –
*arrow slits***

**bwa a saeth –
*bow and arrow***

llifo – *to flow*

Cestyll Cymru – Geiriau newydd 2

crwn – *round*

saethu – *to shoot*

arwain – *to lead*

arweiniodd – *led*

dewr – *brave*

**ymladd –
*to fight, fighting***

Cestyll Cymru – Geiriau newydd 3

cipio – *to take over*

lladd – *to kill*

**ymosod ar –
*to attack***

Eryri – *Snowdonia*

**tywysog, tywysogion –
*prince, princes***

**castell, cestyll –
*castle, castles***

Cestyll Cymru – Geiriau newydd 4

rheoli – *to rule*

cerflun – *statue*

Penfro – *Pembroke*

credu – *to believe*

mynd â – *to take*

anodd – *difficult*

Cestyll Cymru – Geiriau newydd 5

trwchus – *thick*

daear – *ground*

pwyso i un ochr – *lean*

o led – *in width*

**pont grog –
*suspension bridge***

carcharor – *prisoner*

Cestyll Cymru – Geiriau newydd 6

dianc – *to escape*

dihangodd – *escaped*

**dan warchae –
*under siege***

porthdy – *gatehouse*

porthcwlis – *portcullis*

**arfbais –
*coat of arms***

Cestyll Cymru – Geiriau newydd 7

**milwr, milwyr –
soldier, soldiers**

galw – to call

senedd – *parliament*